

Режим доступу: URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68584/1/Punko\\_bak\\_rob.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/68584/1/Punko_bak_rob.pdf);jsessionid=A05686CA03F5FB914904107126B8B9DF (дата звернення: 2018)

8. Онопрієнко, О. В. *Метод проектів*. Режим доступу: URL: [https://base.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Proektna\\_diyalnist.pdf](https://base.kristti.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Proektna_diyalnist.pdf) (дата звернення: 2017)

9. Поздняков, О. В. *Роль інтерференції в процесі вивчення німецької мови як другої після англійської*. Режим доступу: URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/3748/1pdf> (дата звернення: 2022)

10. *Роль і тенденції розвитку німецької мови у сучасному світі*. Режим доступу: URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709589/1pdf> (дата звернення: 2017)

11. Солоха, Н. В. Використання ігрових моментів на уроках німецької мови. *Німецька мова в школі*. 2012. Вип. 5. С. 24-26.

12. *Формування проектно-технологічної компетентності на уроках німецької мови*. Режим доступу: URL: [https://hm-rmk.ucoz.ru/Na-dopomogy-vch/Inozemna/formuvannja\\_proektno-tekhnologichnoji\\_kompetenciji.pdf](https://hm-rmk.ucoz.ru/Na-dopomogy-vch/Inozemna/formuvannja_proektno-tekhnologichnoji_kompetenciji.pdf) (дата звернення: 2014)

**Москаленко Валерія**

*Вінницький державний педагогічний університет*

*імені Михайла Коцюбинського*

*науковий керівник: Брик М. М., к. філол. наук, ст. викладач*

## **ПІДТЕКСТ ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ В ХУДОЖНЬОМУ СТИЛІ**

Підтекст є однією з ключових складових текстів художнього стилю та відіграє важливу роль у вираженні емоцій. Цей аспект мовного мистецтва дозволяє авторам створювати багатошарові твори, які відкривають перед читачем глибокий емоційний зміст, що не завжди може бути переданий прямим текстом.

Підтекст – це семантична площа тексту, яка не виражена безпосередньо словами, але може бути виявлена аналізом контексту, образів, символіки та інших мовних засобів. Вона розкриває глибші смисли та емоційні нюанси, які автор намагається передати читачеві. У лінгвістичних дослідженнях підтекст визначається як прихована інформація, що виявляється завдяки використанню конкретних мовних засобів, пов'язана з різними аспектами комунікативної ситуації та розглядається з семіотичної точки зору [1, с. 150-151].

Виділяють два різних види підтексту, які визначаються на підставі наявності двох семантичних складових у кожному висловлюванні. Перший з них відноситься до сфери передачі інформації про реальну подію (диктум), а другий пов'язаний з авторським ставленням до того, що передається (модус). На основі цього розрізняють емоційний і конвенціональний типи підтексту, з останнім частіше проводять філософські і психологічні дослідження.

Характерним є те, що обидва типи підтексту відображають позицію автора через передачу двох типів ставлення до власної мови – суб'єктивно-оцінного і комунікативного. Ці два способи ставлення можуть бути виражені як явно (експліцитно), так і неявно (імпліцитно) [1, с. 150-151].

Варто зазначити, що емоційний підтекст має свої власні мовні особливості. Цей тип підтексту на локальному рівні або в цілому тексті розширює межі «людської присутності» у творі і поглиблює його психологічний зміст.

У створенні емоційного підтексту широко використовуються конструкції експресивного синтаксису, такі як прологи, епілоги, вставні пісні, розриви в зв'язку між подіями у творі, чергування прози з поезією і так далі. Ці лінгвістичні засоби створюють враження, що порушують стандартний та послідовний розвиток подій, заохочують читача до критичного ставлення до проблеми, спонукають його до рефлексії та фантазування, а також надають можливість передати не лише події, але й основний емоційний настрій твору.

Використання засобів для створення емоційного підтексту у художніх творах дозволяє читачам дослідити та аналізувати «поруч з автором» конфлікт у драмі, спостерігати за виникненням і розвитком цього конфлікту, розуміти героїв і їхні мотиви, зрозуміти основну ідею твору і співпереживати його настрій.

Також, поширеними засобами виразності, що використовуються для створення підтексту в текстах художнього стилю є символіка, образи, метафори, алегорії та алегоричні конструкції. Автори використовують символи та образи, щоб передати певні емоційні стани, ідеї та концепції. Метафори і алегорії – це інші мовні засоби, які допомагають створити підтекст в художніх текстах. Вони дозволяють авторам перенести читача в абстрактні та емоційно насичені сфери.

Художні тексти часто містять алегоричні конструкції, які дозволяють створити підтекст із складними емоційними вимірами. Це може включати в себе внутрішні монологи персонажів, які розкривають їхні думки, переживання та внутрішні конфлікти.

Отже, підтекст є важливим засобом вираження емоцій в текстах художнього стилю. Він дозволяє авторам створювати твори, які мають багатшарову структуру та глибокий емоційний зміст. Символіка, образи, метафори та алегорії допомагають розкрити емоційний потенціал підтексту та роблять художні тексти більш надійними для вираження та сприйняття різноманітних емоцій.

### **Список використаної літератури**

1. Голубовська, І. О., Корольов, І. Р. *Актуальні проблеми сучасної лінгвістики* : курс лекцій. Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2011. 223 с.

## **СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ**

У сучасному процесі оволодіння іноземною мовою збагачення словникового запасу, засвоєння нових лексичних одиниць, їх значень у різних контекстах є основою оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. Водночас, учні асоціюють цей процес з постійною роботою зі словником, повторенням, зазубрюванням. Актуальною стає потреба зацікавити учнів, зробити процес формування іншомовної лексичної компетентності захоплюючим та яскравим. Внаслідок чого, вчителі зосереджують свою увагу на пошуку сучасних технік, підходів, прийомів оволодіння новою лексикою.

Вивчення наукової та методичної літератури дає нам підстави виділити чималу кількість різноманітних методів та прийомів, які допоможуть у процесі вивчення нових слів. Першим прийомом є техніка *Spidergrams*, що схожа до техніки групування слів. Потрібно від однієї лексичної одиниці утворити умовну словесну павутину, де усі слова будуть пов'язані за змістом.

Також, доцільним буде організувати роботу із *стійкими словосполученнями* (collocations), яка сприятиме розвитку лексичних та граматичних навичок. Завданням може бути виокремити пару дієслів та скласти з ними словосполучення, додаючи іменники (make and do – make a breakfast, make a bed; do the housework, do language) [2].

Наступним методом для кращого запам'ятовування слів є метод *Storytelling*, мета якого полягає у складанні зв'язної, захоплюючої розповіді, з використанням нової лексики. Учень пов'язує усі нові слова в єдину історію, що допомагає удосконалювати лексичну компетентність, а також розвивати навички говоріння та уяву [1].

Ще однією цікавою технікою є *Vocabulary Bingo*, яку доцільно використати вже після ознайомлення учнів з новою лексикою та значеннями слів. Учні записують слова, які вивчили. Вчитель читає значення, не називаючи слова, а учні мають здогадатись, про яке саме слово йдеться мова і закреслити його в себе на аркуші, якщо воно є. Це допомагає розвинути навички добирання дефініцій до слів, а також швидкість мислення та концентрацію уваги.

*Pantomime game*, де учень виходить до дошки, вчитель пошепки каже йому слово. Завданням буде пояснити, показати його за допомогою міміки та жестів, а також використати слова, які його товариші вже знають.

Ще одним способом засвоєння нових слів є *написання пісень* з ними. Вчителю потрібно поділити учнів на групи та попросити написати текст пісні у формі вірша з новими словами, враховуючи їх значення в контексті, та, опісля, заспівати під власний ритм [3].